

Біччірок

Январ-февраль № 9-10

ЛЕНІНЛІГ ЗАВЕТТЕЗ ПЫРТАМ ОЛАНӖ

ВКП(б) ЛенинлӖн партија. ВЛКСМ ЛенинлӖн комсомол. ПионерскӖй организација Ленин-нӖма чемадлӖн организација.

Етна куим большевиккелӖн поколӖннӖез быдӖн-ныс новӖӖоны Владимир Ильич ЛенинлӖг донӖ нӖм.

Ленин знамја увтын, — БольшевикскӖй партија да сылӖн ЦК. і мед бур ЛенинлӖн велӖтчис — Сталин Јорт кӖпод увтын, рабочӖй класс да ужалис крессана пеггӖмӖн быд классовӖй враггезкӖт да оппортуни-ссезкӖт, пыртӖны оланӖ ЛенинлӖг заветтез пыртын мӖланлӖг СССР-сӖ социализмӖ.

Урало-кузбасс.

Кузьнецк. строј.

ХарковскӖй тракторнӖј,

НижегородскӖй автозавод.

СаратовскӖй комбинат.

Туркѡб.

518 вӖл фабрикаез да за-
воддез 1931-ј воын.

колхоззез.

Магнитострој.

СталинградскӖй тракторнӖј,

Автозавод Сталин нӖма.

БерезньиковскӖй комбинат.

РостовскӖй селмаш.

Днепрострој.

1040 вӖл м. т. с. совхоззез.

У
Р
А
Л
О
-
К
У
З
Б
А
С
С

Д
О
Р
А
М
С
О
Ц
И
А
Л
И
З
М

Ударнөй уждөн

Соцвермасөмөн

Тыртам пјатілетка нөль воён

ЛЕЊИҢ ВИСТАЛИС:

Сојуз коммунистическөй том өтiрлөн (комсомол)—мед вөлі ударнөй группаөн, көда быд уждын отсалө стрөйтны социализм. мытчалө пример быд ужаліс өтiрлө СССР, ын.

Комсомол асгис ужди нудтө Леңинскөй заветтез гөртi. Сiја сетө ударнөй стрөйкаезлө асгис мед бур комсомолеччезөс. Комсомол павкөтө аслас ударнөй уждөн

ударничество да соцвермасөм. Комсомол медбур ударниккесө ыстө велөтчынны гырисжык школаезө. Комсомол крепитө гөрд армия,—сiја шеф морскөй i воздушнөй флотлөн.

Мiјан СССР,ын 5 мiльон том пиөнерез. Нија сетисө торжественнөй обещчаньо пыртны оланө Леңинліс заветтез.

Пионеррез асҕиныс кывнысö оз вежö. Нија отсалöны партїјалö, комсомоллö колхознöј стрöйка-ын і быд хоҕажественнöј да політическöј компанїјаын Пионеррез—вожаккез велöтчигсезлөн пессöмын, політехнїзација да велöтчан качество лебтöм понда школаын.

Сїз пионеррез отсалöны, социалистическöј стрöј калö. Сїз пионеррез пыртöны оланö Ленинліс заветтез.

„ВЕЛÖТЧЫНЫ ВЕЛÖТЧЫНЫ І ВЕЛÖТЧЫНЫ“

Ета мед ыжыт лозунг Ленинлөн челадлö. ВКП(б)лөн ЦК аслас постановленьынын вїсталис, кыҕ колö ужавны школалö, мед пыртны оланö Ленинліс заветтез.

Колö бура тöдны: арифметика, јестествознањно, физика, химїја, географїја да асҕит кыв (роднöј јазык).

Етö заветсö Ленинліс вермас пыртны оланö сетщöм школа, кöда велöтчöмсö школаын пондас јїтöтны (соједїнаѳ) ужөн, пондас отсавны колхозлö, совхозлö, МТС-лö, Г-советлö; кöда кужас производственнöј практическöј ужсö лöгöтны сїз, мед сїја отсалис унажык велöтчöмлö школаын.

МЫ ВІСТАЛІС КУЛІМÖҔ КУЛЬТУРНÖЈ ОКР-ГЈЕЗД ШКОЛА ЈЫЛІГ

Гјезд вїсталис: „мед велöтчан годдезга челад быдöс вöлісö школаезын, мед öтїкö не колны велöт чытöг“.

Гјез вїсталис: „1932 г. кежö комї округсö пöртны свал грамотнöјö“

Сезд вісталис:, школаез міжан округіс ешö жеца бергöтісö ужнысö ВКП(б) ЦК постановленьо сөрти: мукöдлаын вунöтöны велöтчан качество; політех-низм мунö не сіз, кыз вістало партија: ужöтöны чела-сö, а мыј выlö, оз төдö, колхозлö отсалöга некыщöм велöтчöм абу,

Сјезд чорыта вісталис: „Öдöнжык кутчыны велöтны предметез (аріфметіка і с. оз.). Нуöтны політехнизм сіз, мед ужавтон челадыс велалис про-ізводство бердö. Етö уж сувтöтны план сөрти, мед јітны теоріја практикакöt“.

Пионерез да школьникез!

Партија, комсомол, рабочöј да колхозниккез пример сөрти;—пукто быд вын Лениліс заветтез оланö пыртöмын.

МІЖАН д-Ед

Куліс Ленин мијан.

Куліс дона дед.

Мусö эзтіс бијөн.

Кольіс ыжыт елед.

Отірсэ велöтіс.

Југдіс нылөн еін.

Озлањо тудöтіс,

Кыз ез кер не-

кін.

Тујыс вільлањ оғгіс

Мэдњоң вежгö мір.

Леңін кылэн бөгөс.
Быдлөн мијан вiр.

Леңискöј заветөн
Быдмам луніг-лун
Кот кытчö те мун,
Лебам шуч быд
местын.

Леңін знамја
Вылэ
Лебтам,
Ҷардiс мед.
Внучоккез ми сылөн,
Сiла мијан сед.

Göpd Арміја

СССР-ЛИГ КРЕПИТӨ ОБОРОНА!

февраль 23 лунö тыріс 14-т годовшіна міјан победоноснөј гөрд арміјалөн. Гөрд арміја өтлаын рабочөј класскөт і ужалис крессанакөт празнујтöны 14 годовшіна сек, көр капиталистическөј странаез лөгөтчöны мунны војнаөн советскөј сојузлө—первөј страна-лө, кытөн коммунистическөј партія кі-под увтын ус пешнөја строитчө социализм

Öні Жеңеваын (Швейцарія) “Лига нациј” бөра чукөртис представителмезсө быд капиталистическөј странаис. Етаз год-мөд-ни кызчукөртчöны капиталистезлөн представителмез конференціаезлө лобны “разоруженно” јыліс. Агныс лобöны “разоруженно” јыліс, а сыкоста со вимивил керöны војеннөј заводез, пушкаез, газзез і мүкөд.

Таво “разоруженно” јыліс конференціја өкгіс

Ворошилов-Јорт
сел, көр пушкаезөн ја-

поңија разö Кітајын быдса городдез, тыгачаезöн вїјö мїрнöј жителлезöс, чемадöс і мукöд.

Војна Кітајын мытчалö: њеқышöм конференціај „разоруженно“ јылїс оз вермы падмöтны војнасö капїталістїческой державаез коласын.

СССР сіз-жö ыгтїс агсїс представїтелöс Лїтвінов сртöс ета конференціа вылö. Лїтвінов јорт њещкöвтїс капїталістїческой державаезліс масканысö. Сїја вігїталїс СССР правїтельство њїмгањ керны разоруженно быдлö, но конференціа ез прїмітетö предложенносö. Лїтвінов јорт сіз-жö њещкöвтїс маскасö капїталісттезліс і мытчалїс быд му пагта рабочöј класслö: војна капїталїссез лöгöтöны паныт первöј пролетарскöј государстволö.

Чемад! мї огö бы војутö. Но і öтїк вершок асїным мусö ог сетö. Мї строїтам вїл гыріс фабрікаез, заводдез, коллектївїчїрујтам селскöј коҗајство—строїтам соціалїзм.

Но кыз капїталїссез ускöтчасö војнаöн мїјанлö сек кежö колö готовїтчыны, мед сетны отпор. Чемадлö ковгас öтлаын гыріскöт велöтчыны војеннöј дело бердö. Пїоњер отрїаддезын колö лебтыны војеннöј делö бердö велöтчöм.

Пїоњерлö і велöтчїглö колö тöдны: стрöј, топографїја, кыз вöдїтчыны вїнтовкаöн, протївогазöн, колö занїмајтчыны фізкультураöн.

Быд пїоњерлö, велöтчїглö колö 14 годовшінаган јона кутчыны велöтны војеннöј дело, крепїтны СССР-ліс оборона,

МАКСИМ 1905 во жыліе

Город дорын олө рабочөј, Максим јорт. Сылөн семја-кык зонок да ин. Быдөсыс нја полөн. Гознанныс ужалөны заводын, а челадыс велөтчөны школаын.

Талуына рытө Максим гортас. Чела-доккөт пуксөма пызан дынө і мыжкө вистасө. Кылө бажитөны 1905 годса революција жыліе.

— А, ноко, те кыз ветлін востаньно вылас?—Јуасөны зоноккез.

— Ме вөлі сек ешө учөт,—вистасө Максим,—тијан сувда топ. Сја лунө, көр вөлі востаньно, асывсаа да рытөз ме мамөкөт вичіеі ајөс. Кытчө муніс ајө—огө төдө. Но сыбөрын мијө мунім кошшыны. Мамө кутіс менө кіпөлөт і рышка котөрта сы өөрын. Локтімө кы-

щөмкө завод дынө, пондiм заржавны да жуаены. Но друг кылө шум. I кысанкө пруд кыз мезмiс,—шукеныны пондiс өтiр, гөгөр бытте көзыв котрасө, сунгiсө, үсө. Кiн, кытчө термасө, мыj лоiс—нем он вежөрт. Быдөс умөл голосөн чiрзө, авзө, ыксө. I сетчө-жө кроптны пондiсө лыжыны, бытте нобобыс горалө рездө. А мijө мамөкөт өшiмө, ог төдө мыj керны. Ме пондi горзыны. Мамөлөн сiз-жө сiн-ваез сөзөны. I мед-бы ез талө мiжанөс, пондiмө котөртны боклан. Локтiмө кыщөмкө бочкаез дынө, термасөмөн куныртчiмө ны сажө i сетөн пукалiмө оjбыт. Асывнас жөв кереiс бцдлаын. Мijө четчiмө i пондiмө мунны гортө. Локтiмө сетщөм местаө, кытөн куjлiсө вiрөс морттез.

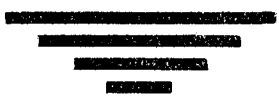
— Оj-оj! Мыj сетщөмыс!—Перна-пассез течикө мамө оjзө. Сесеа вiсталис, вijөм морттез-пө куjлөны. Меным лоiс гажтөм, пондi повны, jуреi кышөпән сувтө. Недыр мыjiс казали төдса шапка: некө, мыса, аjөлөн. Сетчө вөлис мамө пажмiс. Сiннесө сувтөтөмөн сiбөтчiс сы дынө, боетс кiјас, а сыбөорын локтiмө покөжiкыс дынө. Мамө мыjкө үекөтчiс

да уһһаломон пондис горзыны. Семдис.

— А те ен горзы?—Јуасоны Мак-
симлис зоноккез.

— Ме горзи волье сек, көр мамө
семдис. Но ета ешө јеща: ме унажык
сінваезөс кисті ајтөг быдмытөн, щыг-
јөн да пастөг овтөг. Ас көт і кисті, а
царсө 1917 годө чапкімө-паныт зонок-
кезлө висталис Максим.

дыр ешө бајитисө, дыр челадокыс
кывзисө, кытчöz, ез понды петны он.

Всеобуч

Мыјөн колхоз вермас отсавны всеобучлө да ыкбезлө,

Тijö, чемад, тöдат: öни чемадлө, көдылө тырас 8 во колö мунны школаö-велөтчyны.

Велөтчан ужын ыжит отсөт школалө вермас сетны колхоз. Мыјөн колхоз вермас отсавны?

Öни быд школын чемадöс вердöны. Но не былөн тырмө верданыс. Сija, мыј шогмө школьö ыбын i jöрын, оз тырмы. Колхоз вермас сетны отсөт карчөн, һаһөн.

Паскөм і көмкөт челафлөн умөл, вывлас оз
өшшы, дөмаслын-дөмас. Мыла көзыт пора челаф-
умөла ловлоны школаө? да паскөм абу. Көр өтөрын
щын мороз-шабурукөн он лезчы. Болхоз вермас
челафлө-колхозчыккезлө вурны паскөм, лөсөтны
көмкөт. Ас сја лоас сгезитөм торклын, лептөм
дөраөн, да мед вөлі шонит.

Морозез пора, тулыснас һат пора челаф сја-
жө оз ловлө школаө. Колхозлө колө быд лун кыс-
кавны челафөс школаө. Ed сетчө оз ков дас вөв.
Пуксөт өтик дофдө морт дас і кыскы. Тужө өтик
вөв сетны наглаф челафөс кыскавны, а пофө і оче-
ред лөсөтны.

Оз ков челафөс падрөтны школаө ловлөмис.
Мукөд колхозезын нуөтөны велөтчисезөс вөрө пес-
лө, вартны, колөны челафкөт, а школаө оз лезө
Тижө, челаф, ed колтчө. Сја і висталө, тјан өни мед
оффа уж-велөтчөм, а свободнөј кадө тјјө пондат,
мыјөн вермат, отсавны. I тјјанөс оз вермө падрөтны
школаө летчөмис.

Школаезын мјјан көзыт, лонтны һемөн-пес абу.
Челаф пукалоны паскөмөн, виөф испоткаөн гјшөны..
А мукөд школаез совсем игнаөны-абу пес...
Оваө сја: пес кералөм, а оз вермө сјјө вөрөс
петкөтны. Колхозлө колө керны субботчык і өтик
кык лунөн вajasө пес сымда, быдса төлөн һе лонт-
ны лоас.

Оз ков вунөтны і политехнизация јылис. Тјјө,
челаф, төдат, мыј сја лоө? Быд школаын колө ор-
гаңизүтны ужалан жыррез һето ужалан уголоккес,
кытөн челаф пондасө ужавны: велөтчыны керны

быдсö пуіс, боніс, шпагатіс, глынаіс і сіз уна мукö-
дöіс, велöтчыны пондасö вурсыны. Но мед керны
сетщöм комната колö сетны дөңга-босны быд код
інструментсö (черрез, півкаез, ножовкаез, ножнычез,
јемез і уна мукöдсö). Отнас школа оз вермы чіс-
то босны. Колä, мед колхоз сіз-жö отсаліс ета удын:
сетіс дөңга босны інструменттесö, а ешö буржык
бы вöлі, көбы колхоз ачыс бостас нійö і сетас шко-
лалö.

Оз ков вунöтны і ыжыт-неграмотнöјез јыліс.
Öнi мiјан оґын пуктöм мог-керны Комі округ свал
грамотнöјөн. Колö пессыны, мед ез вöв öтiк морт
неграмотнöјөн. Колхозлö оз ков колтчыны бöрö ета
удын. Мыј колхоз вермас керны? Отсавны лiкпунт-
тезлö дөңгаөн, босны карасiм, бумага, карандаш,
сетны керку лiкпункт увтö.

Сiз-жö оз ков падмöтны велöтчöмiс неграмот-
нöјез.

Кыз, челад, тiјан колхоз отсалö тiјанлö? Гiжö
мiјанлö.

КОЛХОЗНÖЈ РЫТ

Чулалісö школаын уроккез. Візыла
пондiсö челадыс жöзны ветлыны жож
куча. Мед бура нiја талун зольöны.
Мед бура ужалöны, тыртöны ассiныс
заданьö. Заданьö-чулöтны колхознöј
рыт. Уроккез бöрын час мунда ешö ужа-
лісö, а öнi лсöтчöны мунны. Но велö-

тіе сувтотіе ніјо і жуалө:

— Мыј ме щөкті, быдөнныт-ја керітө?

— Керімө! керімө! ем!-Отік өміе горөтісө челаф.

Сесса, бытөе рој, вөрөтчісө быдөнныс і роңнітчісө горттезө.

Сібөтчіе рыт. Колхоңніккез өксөны нардомө. А челафыс важын-ні сетчін. Көда лозунгтез вартө, көда сцена вылын мыјкө керө, а сетчін вон Јогор да Міта өлөтөны етеннөј гафета.

Өксісө нардомө тыр. Спектакль оссөм озын колхоңніккез лыдөтөны ет. гафета.

— Ка-ка-ка, дышкульыс...

— О, ударнік...

— Бур, бур...

Фивујтчөны быдөнныс, влопөтөны боккез.

Сесса сцена вылө мытчіеіс велөтіе. Жөв кереіс быдыс і кывзө.

— Оні Мітіт керас учітік доклад. Сыбөрын лоес спектакль і орсөм.

— Вісталие велөтіе.

дае мінута дырна Мітіта чапкө конніт кыввез. Корө быдөннысө, мед ужавны ударно і с. о. А колхоңніккез треф

оз керö, бытэ тувдöмаг местаезаныс,
сiя кывзöны.

Недыр мыjie быдöнныс сажмисö, кло-
пöтöны оча кi, чалöтö нардом: оссiс
спектакль.

— Тсс, чшш. Чöлö-жö.-Пондiс öвны
Сидөр-Олош бöрiс лабичез вылис, көр
мытчассö колхозын ударник. А көр пон-
дiсö мытчавны прогульшиккезöс, дыш-
кульмезöс да вредительмезöс, Олош сек
рыз-рыз сөрöмтчис да шуис:

— Вот, вот кыз лöсалис нылö. Бур.

Гажöн чулалис спектакль. Колхозник-
кез петисö куритны, а чельаф сы коста
кыскисö пызан вылö кыгаез да газета-
ез. Чожа ета пызан дынö öкөисö кол-
хозниккез. Јогорок бостис „Гöрiс“ газет
i пондiс лыддöтны öм тырнам, а сы гö-
гөр пельмезнысö öшлэмаг да кывзöны.

— Ноко, јорттез, орыштам öнi. Го-
рöтiс велöтiс.

I пондiсö орсны. Кöда кoлтчис лыд-
дöтны, а кöда кутчисö кыщö i öтлаын
чельафкöт пондöтисö колхознöј сыланкыв.

Орсисö быднөж. Колхозниккез шот-
чисöм увја чулöтисö рыт.

Сесса чельаф рохнитчисö горттезаныс.

Вөрзаптан

БЫД ВЫН ВӨРЗАПТАНӨ!

Вөр сетö ыжыт отсöт госуда-
стволö. Колхоззезлөн да совхоззе-
лөн стройка корö вөр. Фабрикаез
да заводдезсиз-жö озö вермö леб-
ны вөртөг. Сиз-жö нылö колö
сетны пес да кер.

Ета гигантскöј стройка понда
быд сојуз паста мунö вөрзаптан
уж. Быд сојуз паста ужалис
отир ударнöја пессö тыртны вөр-
заптан план. Коми округ оз-жö
колытчы бөрö. Сиз-жö мијö ыжыт
темпезөн заптамö вөр. Колхоз-

һиккес, бедһаккес да середһак-
кес-јединоличһиккес луңис-лун
кералөны пес да кер. Кералөмсө
петкөтөны кушинө, течөны кыз
колө. Быдыс нија организујтчө-
ны ударнөј бригадәзө. Чалөтө
вөр, сиз, нија пессөны, медбы
тыртны вөрзаптан заданһо.

Вөрзаптанын ужалө и кулак.
Токо сија заптө вөрсө чорыт за-
данһо сөрти. Советскөј власт
сылө нормасө сетө колхозһикса
кыкис унажык. Кулак пессө зүт-
ны вөрзаптан ужсө. Сија дүмајтө
и пессө, кыз бы панөвтны кол-
хозһиккес да һе тыртны ассис
заданһо. Но колхозһиккес озө
сетчө кулаклө. Оз кывзө һылис
шушкөм. Советскөј власт да ком-
партија кипод увтын быд коста
нија сетөны отпор кулаклө.

Медбы сетны вөрөё колхознөй
стројкалө, Урало-кузбасскөй ги-
ганттезлө, виль донбасслө, дне-
простројлө и мөд. -колө ударнөй
темппезөн тыртны вөрзаптан за-
даңно.

Сетам ета фронт былө быд вын.
Тыртам вит годса план.

Ударнөй ужөн вачкыны кулацкөй вреді- тельство куза.

I

Куренъ вöрын ужалө колхознөй бригада. Не öтик лун-ни сija заптö вөр. Не öтик лун-ни косалө лебтö зык.

— Кин сетчин сувтис? Темппез колöны, темппез! Горötлө бригадир. I бöра быдöнныс ужалöны. Уж чу- лалө ударнөја. Быдыс öтамöдкöt вермасö. Быдыс пес- сö, мед чожажык тыртны лунса норма.

Но Миш-Öндрей, көдалө горötлис бригадир, талун- саң пондис дышötчыны. Oz думајт тыртны ассис нор- ма, а думајтö кыз-бы токо сулалышны да көр не- көр локтас рыт нильдышны. Сетчин вон адзигис мөдик, көда тожо сумалö да ныр пыссезсö гарјö. Не öтпыр

рис горөтлис бригадир, но нија невна ужаласө, а сыбө-
рын бөра і сувтөны.

Локтис рыт. Пемдө. Колхозниккез шумөн петөны
вөрис, мунөны бараккезө...

II

Сіја-жө вөрын ужалө кулак Игнат-Сена. Ужалө
чорыт заданно сөрти. Колхозниккезса сұлөн нормаыс
кыкіс унажык, А заптө вөрсө өтнас. Көззез коласын
нырјасө, бытте порс. Некин сы дынын абу, токо зо-
ныс шочыніка вөлөн пыравлө да петкөтө пес куші-
нө. Талун өтпыр вөліс пыраліс. А вон і мөдпырса
локтө.

— Мыј жө керны? Конеч тај локтө. Улөн сојө-
ны мјанөс.-Вісталіс кулак аслас зонлө. А зоныслөн
бі четчө сіннезсіс. Сің-бы і сојө кінөскө. Чурс сөв-
чис да горөтчис:

— Мыјкө колө керны, а то һоран естөн.

Һедыр мыјис пондісө баітны жын голосөн:

— А төдан, мукөд колхозникыс дышөтчө-һи-пө.

— Сіжкө, те не вес баітін.

— Падмөтны һіјө колө совсем...

— Но кыз те падмөтан сесса?

— Чөв! Талун ојнас локтам да пессө ныліс...

— А был һекө гусавны.

дыр-бы ешө баітисө, но һеылын пондіс кывны
кок шы.

— А! Колхозник!-Горөтис кулак.

Сібөтчис сіја колхозник дынө і мыјкө баітө, кіез-
нас макајтө, сөласө. Колхозник і шуө:

— Ме ог і төд мыј керны... Ладно, ашын ог
пет ужавны. І мөдіккезлө вістала.

Колхозник мунис, кулак пондис ужавны, ачыс думайто кыз-бы гусавны пес да падмөтны колхоз.

III

Ашынас колхозниккез петисö вöрас не быдöнныс. Морт кујим кытчö и мунöмаг-некин оз төд. Бригадир төн токо байтис, медбы ужалис быдөн кыз öтик ударно. А талун ешö умöлжык: ез петö ужавны кујим морт. Бригадир видчö, жуасö, но некин оз төд виставны.

— Рытнас керам собранно.—Орöтис висталис бригадир.

— Öј, öј! Пес гусалöмаг!-Горöтлöны колхозниккез сајсаңас.

Бригадир мунис ны дынö.

— Мыј сетщöмыс? Кин етö керö?-Пондисö байтны.

Локтис рыт. Баракын колхозниккез керисö собранно. Чирзöны байтöны. Видöны кујим колхозникöс, көдна ез вöлö вöрын.

— Дезертирезö пöртчат, зугат мијан ис уж!-Горöтлö бригадир.

Мöдик колхозниккез пондисö байтны:

— Нија-жö подi i гусалисö пессö.

А Миш-Öндрей, көда ез петав вöрас, четчöвтис да пондис мыктавны:

— Раз ти-ти-тијö сiз... dдак м-ме вескыта... Уна меным щупис кулак Игнат-Сена. Мё вот сiјөн егужав... Төн понди локны вöрас i кыли басни колхозној пес жылис. Етö байтис кулак.

— Вон те кыз, кулаккесöс кывзан?-Гыж, гыж керис жур бöрсö да висталис бригадир.

Колхозниккез баитоны:

— Игнат-Сена сижö и виçотö, медбы зугны мижанос

— Пессö гусалис кулак.

дыр ешö баитисö, дыр видисö дефертиррессö и с. о

И собранно пöднавтöз кужим колхозникыс, көдна талун ез ужалö, öтик öмис висталисö: быд лун петны вöрö, öдçотны ударнöй уж да соцвермасöм, кулак-кезлис баснiesz не кывзыны.

Собранно вылын быдөнныс висталисö, кулацкöй вредительство жылis жуортны сельсоветлö.

УДАРНÖЙ БРИГАДА

Вөр гымалö

Асла кадö

Омөн потö

Шувк да шовк:

Вон ударнöй

Сен бригада

Чапкö дынеис

Ыжыт говк.

Ув чеглалö

Риз да риз.

Лым пыркалö,

Бытте пиз.

Сујјö, сötö,

Вольö кер.

Ныв орötö

Митпер.

Чер горалö,

Лебзö чаг.

Зык пилалөн

Тыртö Јаг.

Пөрö пуыс

Зищ да зыщ.

Кöзлөн улыс

Пешлö ншц.

Најö вылö

Керлөн бунт.

Гольлö кылö

Пес табун.

Гор паскалö.

—Кылан Јорт?—

Тан ужалö

Сошня морт.

Лун-лун етаз

Колам—турам,

Вештам озлан

Вөрзаптан.

Стролка медбы

Лебис бура,

Вөр запанлис

Тырта план.

ИВУ-СТЕПКО.

Враггез

Вічку да попpez—міјан враггез.

Октябрскөј револуцијаоң царскөј власть дырнi ужалис јöзыс олисö öддөн умöла. Рабоччөјјез фабрикаезын да заводдезын ужалисö 18 часөн суткинаc. Не кокнiтжык вöли i чельадлö. 8-10 час нiја асныс шедтисö аслыныс наң. Ужалисö 12 часөн. А мыј нылö сетлисö сетщöм уж понда? Öтик наң да ва, да i сiј не пöттöң. Олисö көңыт, пемыт керкуезын.

Не кокнiтжык вöли i крессаналö. Нiјö бöра быд нож зелöтисö кулаккез. Щöктисö пуд наң понда ужавны быдса гожум, медавлисö срокö i нем ез вештö.

Сы тужö буржујјез кулаккез олисö быщöма: ыжыт угыт керкуезын, сојисö мед бур сојан. Пукалисö јö-ыс гола вылын i богатсалисö.

Вiчку i попpez отсалисö буржујјезлö да кулак-кезлö. Попpez вiчкуын байтлисö јöзыслö: ед завидујтö богатöјјезлö. Тiјанлö-пö јенсаң сетщöм олан сетöм. Царскöј власть-пö сiң-жö јенсаң i тiјанлö колö кывзыны сiјö. Нiја көсјисö бур олансö јöзыслö кулом бö-рын. Куласö-пö да нылö сетчiн лоас бур, јеныс нiјö бостас ас кiнод увтö.

И ужалис јоз веритлисö нылö. Нија вöлисö пемытöс, неграмотнöјöс. Нијö ез велöтлö, школаö ужалис јöз-лис челаdöс ез лезлö.

И быдöс поповскöј празниккез ета понда и вö-лисö керöмöс, мед бöбöтлыны, пемdöтны јöзлис вемсö.

Ыжыт вред нија сетисö и селскöј кöжајствоын. Ветлötисö јеннезöн ыббез куза, корисö јенлис бур су, корисö зер. Сы тујö, мед аграном висталöм сöрти пес-сыны засукаöн, поп ветлötис ыббез куза и прыскајтис нијö святöј ваöн. Сiз-жö, көр озим сојис озимгаг. сы тујö, мед пессыны сукöt аграном висталöм сöрти, попpez молебеннез сылötисö, а сы пора ыббез куш-мисö.

Но öни, көр мијан асланым власт, көр мијан ез лöö помешшиккез да буржујез, көр быд паста коллек-тивнез органiзуитöмөн ликвидирујтисö кулаккезöс, көр мијан чисто лoасö грамотнöјöс, öни ужалис јöз вежöртисö, кинлö колö јенлö кејмöм, кинлö колöны поповс-кöј празниккез.

Но мијан коласын емöс ешö сетшöмöс, кöдна öнöз веритöны јенлö, öнöз празнујтöны поповскöј празниккез. Сы тујö, мед пессыны вöрзаптан, һаңзаптан и мукöд планнез тыртöм понда нија ветлötö-ны сөревһа куза да пируитöны. Етөн падмötöны ужын.

Поповскöј празниккез тујö мијан емöс асланым празниккез, кöда пораö мијö ударнöј ужöн тыртам вöрзаптан, һаңзаптан, и мукöд планнез.

Сiз-жö поповскöи празниккез јона падмötöны велötчöмын. Челаd кывзöны пöрис баббезнысö — оз локтö школаö, а ветлötöны керкуис керкуö да öктö-ны ырöшшез. Мијанлö колö пессыны етөн.

Ударнөј ужөн, планнез тыртөмөн пöдтам попше-
зöс. Вичкуез пöртам клуббезö. Быдөнным гижшам
безбожнөј кружоккезö.

СУВТÖТНЫ ПОМ

Семіон поп
„Ужалö“ бура,
Лозліс пічкө вір,
Гөлөм —
Праънік коста
Сылö сурö,
Брса сурö:
Ъаъ і гөм.
А бедъаклөн
Праънік лунö
Голь-голь рекмö
Быд сусек
Сетщöм луныс,
Ъем і шуны,
Абу жалъ
Кöтъ оз ло век.
Быдкодъ њіма
Важса праънік

Поплө, д-јакло
Öктö гoс.
Поп,
Ми төдам,
Песгö разны,
Кир-вар разны
Быд колхоз.
Медбы чоужык
Вежны олөм,
Наньон тырткы мед
Колхознөј чом,
Важга празниккелö
Колö
Жынгыны
Сувтöтны пом.

ЈВУ-СТЕПКО

ПРИРОДА

КЫЩОМ ҖЫРРЕЗ МИЯН ВӨРРЕЗЫН ЕМӨГ I КЫҖ НИҖА ЧУЛӨТӨНЫ ТӨВ.

Миша лампаез вылын мунисө татыскөт көчавны. Пыдын лымыс, а лампаез вылын поэо көткыт мунны, он вөј. А ед кыщом гажа вөрас.. Пуес чісто лептисөмас чочком өнөн да жыв уёоны... Шы некытөн абу...

Мунисө, мунисө, каҗалисө көч следдез... След-дезлөттас мунёны оҗлаң.

—Тат, а кыщом сетчин чочком комок вөрөтчө көз увтас?—јуалис Миша татыслис. Шы ез сет татыс, а бостіс пішшалсө пелпонлысис да ы-ы-п токо лыјис. Трек ез керсы чочком комок, сорласис лым сорнас оз і тыдав, токо вірыс чочком лымлас пјатнаезөн, пјатнаезөн реҗсөм. Локтисө чочком комок дынө, бостіс сіјө татыс... Сіја төдат кін вөлөма?. Көч..

То ед кыщом сіја чочком, лымыскөт өткоф. Сіја, челаф, сіјөн, мед сіјө езжык аҗғө.

—Тат, а мыјнө көчыс сојө төвнас?—јуасө Миша.

—Мыј сојө? Важ гулуез, пу кач, летчывлө гумнаез вылө сусө сојны... —То і сојан сылөн,—вісталис Мишалө татыс.

Пондiсö лeзчыны гортаныс.
Миша куз туж жуасö:

—А мыј, таъ, ош-кö петас
етчö, мыј сек лоас?Сојас ми-
јанöс?

—Ошшес öни абу, нија
муын узöны чöскыт онöн,—вiс
талiс тагыс.

—Тöвбыт узöны, оз саймы
лö? А кынöмныс раз оз сiм-
ав?—жуасö Миша.

.. Шы ез сет ајыс, а бoтiс пiшал да ыпкiс лыјс...

—Ніја төвнас оз сојо, а олõны сїјõн госнас,

kõdõ õктисõ гожумнас.Кыз тулысыс локтас, сек|н асланыс берлогіс —сїз шуõны нїјõ жамаесõ, кытõн олõны ошшес,—вїсталис татыс. асланыс берлогаіс—сїз

Сїз баїттõннас ез і кағалõ, кыз локтисõ горт-тõттаныс.

Пукалõ ны ордын тõtка Варја, ачыс мыкõ вїдчõ:

—Jordõmõс сїјõ... Токо нол курõжок төвкежас і коллі... да і сїјõ кыксõ жагõтис,.. Беда... беда... Кыт ед і пырїс...

Кывзõ Мїша, нем оз вежõрт, кін жылїс баїтõны, кінõс вїдõны...

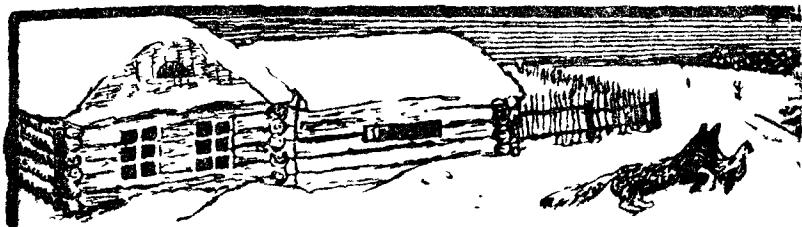
—Кінõс те, тõtка Варја, вїдан?—жуалõ сїја Варјалис.

—Кінõс... да руч, мыса, кыткõ пырõм ојнас гїдјас да кык курõг жагõтис,—горõтчїс паныт Варја.

—А ручез рағ сојõны курõггесõ?—жуасõ Мїша.

—Не, нїја токо жагõтласõ да вїрсõ жуõны,—вїсталис Варја.

дыр ешõ вїдчїс Варја, а сыбõрын гортас мунїс.

...да руч, мыса,... кык курõг жагõтис—горõтлõ Варја.

Уна—ні рытыс... Мўша печка лонтіс, мед шытжык вөлі. Пукалөны быдөнныс, керөны асғиыс уж. Шоньт бi озын... А өтөрын лебiс төв. Вiжгө... Унналө... Öтөрө етщөм кадө дыш петө ныр мытчыны.. Ыббезлын көзыт... Төв кымөрөн-кымөрөн каттө лымсө...

Төлысса буражык ыббезлын унналө көјiн: өткө көзыт сылө, мөд-кө кынөмыс вiр петө сiмалө... Умөл сылө төвнас оланыс. Нем сојны, көт шыгјөн кув... Сiң сiја жынсө шыгјөн i олә. Порој будi локтас ојнас деревнаө да понөс жагөтас—сымда i ем. Шоча шоча горт пода дынө павкас... Сiң сiја i кыссө төвбыт... Умөл төвнас эвiррезлө оланыс...

Ноко, челаф, вiсталө:

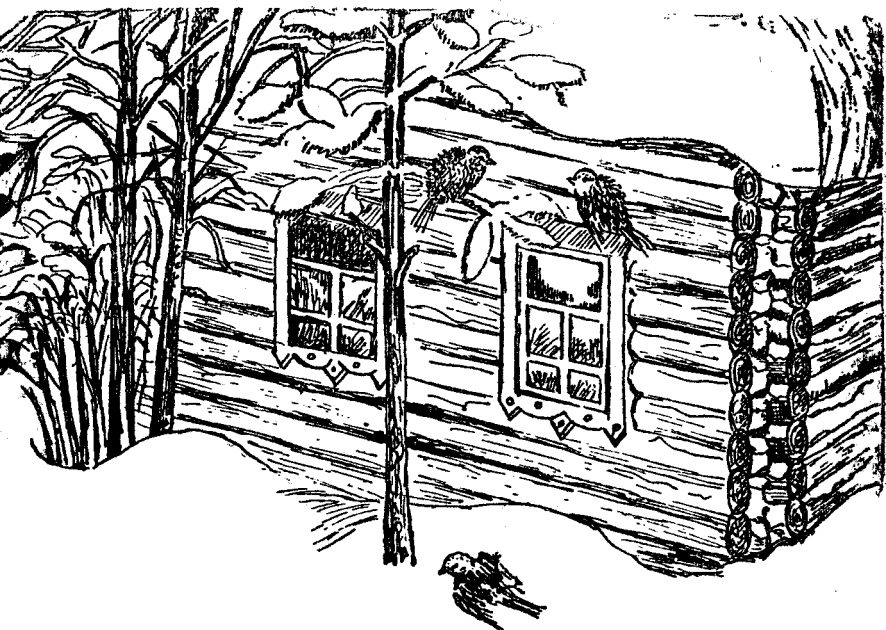
Мыјлө вiјлөны эвiрөс! кiнөс мыла оз туж вiјны?

Кыщөм отсөт сетөны эвiр кучиккез мiјан социалистическөј строителстволө?

КЫҢ ОЛӨНЫ I ТӨВЛӨНЫ КАҢҖЕЗ

Шын-мороз өтөрын... көзыт... Оз туж ныр өтөрө мытчыны... Сiң морозыс, тыдалө, совсем i кынтө-бы... Беднөј кајоккез, кыщөм нылө көзыт... Нумыртчөмас чiсто, борддезнысө жмитөмас, пукалөны жив кулөмөс...

А тiјө, челаф, мыј чайтат—көр өддөн көзыт, кајез сек уна i кынмөны. Умөл оланыс кајезлө төвнас. Сојаныс сiң-жө јеща: мымда гимнајезiс-шпороммезiс өктасө тусоккесө да тужезлiс өктасө өтiкө-мөдiкө сымда i ем.

..Беднѣкајокез, кыщѣм нылѣ кѣзыт ..

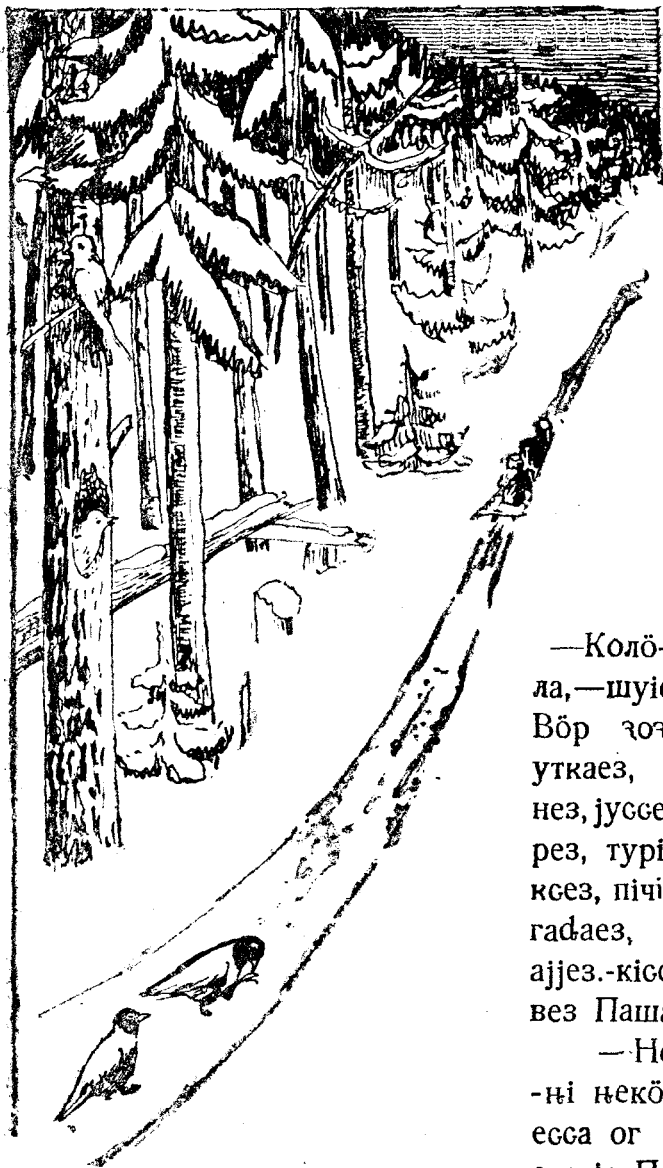
—А ме, челаѣ, ѳтѣк сѣдкај тѣвнас ег азыыв,—
вѣсталѣс учѣтѣк Колу. Вак-вак серѣмтѣсѣ челаѣнс

—Сѣдкај... Тѣвнас... То бѣбыс... да ед сѣдкајез
тѣв кежас шоныт мѣстаѣ, сарѣз сажѣ тас лебѣѣн,—
горѣтѣсѣ паныт челаѣ.

—А мыла нѣја тас лебѣѣны?,—оз дугды жуасны Колу
со сылѣ колѣ тѣдны.

—Оз вермѣ нѣја кѣзытсѣ керпѣтны, да сожанѣс
нылѣ тѣвнас абу. Не ѳтѣк сѣдкајез лебѣѣны тѣ
кежас сарѣз сажѣ,—вѣсталѣс велѣтѣс Паша.

—А ещѣ кыщѣм каяез,—жуасѣны челаѣ, нѣја
ещѣ школаас оз ветлѣ, нем оз тѣдѣ.

—Кыргыз... Ракаез...

—Колө-кө, віста-
ла,—шуіс Паша.—
Вөр дозоггез, вөр
уткаез, вітулган-
нез, јуссез, ыбшар
рез, туріез, чікіс-
ксез, пічіккес, чері
гадаез, капуста
ајјез.—кіссөны кы-
вез Пашалөн.

—Но быдбс
-ні некө вісталі,
есса ог төд,—ві-
сталіс Паша.

—Ешө чавкан-

нез,—горөтчис бөра Колу.

Ешө буражык пондисө серавны челафыс. Нылө смек лоис, мыла Пашуыс вадтөг байтө.

—Но, Колу, нем те, тыдалө, ешө он төд, велөтчыны колө чоужжык, колө школаө мунны,—висталис Паша.

—А ноко, челаф, думажтам, кыщөм кайез колт чөны төвжыны татчө,—шуис Ына.

Отамөднысө озалөны челаф висталөмнас.

—Чавканнез... воробейез... кырнышшез...

—Тупкасө ешө вунөтит...

—Кыррез... ракаез...

—Ешө киннез-жө?—думажтөны челаф, а төдны оз вермө, вунөтисө...

—Ноко ме, челаф, отсала тїанлө. Төвжөны татөн ешө таррез, дозмөррез, сөваез, көрымкайез, дудьез, жоңнез, кашаез, Мукөдыс ны коласис олөны вөрын, важ гулуез да понуль жарөддез сојөны. Öнi, мед тїанлө не вунөтны нїјө, тїјө гїжлө енө кайесө асла-ныт тетрафдезлө да ешө ресујтө.

ӨКСКУРГИЈА ВӨРӨ

Гажа талун луныс. Шондисе өтмө-дөрө кистө југытсө. А лым вылас жыв серебро кистөмас, сїз сїја свїтталө шон-ди вылас.

Школаын шум. Челаф лөсөтчөны кытчөкө. Пастасөны шоныта.

— Кытчө тижө мөдат мунны?— Жуалө челади сторожика.

— Вөрө өкскурсияөн, — горөтчисө паныт челади.

Локтис велөтис.

— Но, челади, лөсөтчө, өни мунам, — висталис велөтис. — Көр локтам вөрө быдөс быщөмика виçотө. Локтам бөр, колас гижны сочиңеңно.

Сералөмөн петис челади өтөрө.

Вөрыс школасаң вөли километр мымда, мунны сузис һедыр.

Локтисө вөрө. лөң вөрыс, зик учө. Öтик увок оз вөрзы. Ны вылө лымыс чочком овчинкаезөн өшөтчөм. Көззез да һыввез судалөны сетщөмөс-жө кыз гожумнас, вежөс. Öти-өти судалөны кыззез. Сөлөм пот мунө ны вылө виçоті төн: öтик куш шатез колөмас, лис торок абу да і лымыс ны вылын јещанеқытөн сылө виçыны.

Уна челади виçотисө, мыј ем і мыј керө вөрас.

Час кык чулалөм бөрын локтисө челади бөр школади. Кынмөмас, ныррезныс гөрдөтөмас... Но-ед сы тужө уна сакөјсө вөрас адзылисө.

Өнi чeлaд пoндaт гiжнy сoчiнeннo кiн мyд aдзылiс вoрaс, a сyбoрyн бyдoннyт oтiкoн лyддaт гopoн aсcинынт, гiжoмco. Шoрaс cиэ i гiжo: „Мy мe aдзылi вэрын.“—гopoтчиc вeлoтиe.

Чeлaд кыскиco тeтpaддeз, кapaндaшшeз i пoндico гiжнy. Шy aбy клacсын. Бyд пyкaлo i гiжo, бyд мoдo бyржыкa гiжнy...

Кoлy гижic, гижic дa i шyo: „Мe гижi-нi.

— Нeвнa вiтчиcам, aс бyдoннyс гижoнy.—вiстaлиc вeлoтиe.

Минyтa вiт чyлaлoм бoрyн пoндico лyддeнy.

— Кiн, чeлaд, лyддaс?—жyалиc вeлoтиe.

— Мe... мe...—лeптыштиc кico Кoлy.

— Нo, нo, лyддeнy, лyддeнy,—вiстaлиc пaнyт вeлoтиe. Кoлa cyвтиc бeргoтчиc рoжaнaс чeлaд лaнo i пoндic лyддeнy:

— Тaлyн мiжo вeтлимд oкcкyрeйaoн вoрa. Aдзылик cетчин, кыщэм вэрыс тэвнaс. Киннeз вэpaс oлэны,—лyддeнy Кoлy.

— Мe eшэ coдтa мyжкэ, cижa нe бy-

дөс гижис,—висталис Нина.

— Кызам, чельад Ниналис гижамсә?
— жуалис веләтис.

Нина лыд-дис:

— Вэрын уна ужалә јез, Нija зап-
тэны вэр государстволә: стројовәј і пе-
совәј. Тулыснас кыләтасә сija ваезәт.
Песовәј вэр мунас заводдезлә, фабрикаез-
лә а стројевәј строитны виль школаез, керку
ез. Озәкә пондә заптыны вэр, сек фабрика
ез да заводдез сувтасә, нылә немән лоас
ужавны—сиз лыд-дис Нина.

— Быщәма чельад гижис Нинаыс?—
висталис веләтис.

— Бөрас ешә сетчә колә содтыны:
„Индам ај маммезнымәс, сојјезнымәс, вон-
незнымәс вэрә, ае нija тыртэны вөрзап
тан плансö, мед заводдез да фабрикаез
езö сувтö“—висталис Пета.

Уна ешö чельадыс лыд-дисö, а Ни-
налән мед быщәма шогмис. Рад Нина.

ПЕСЫНЫ

Политехнизм понда

ШКОЛАЫН РАДИО

Радио кылö
Ылынса-ылö.
Радио сизö гөгөр:
Каррезсаң-карö,
Виъ Кудымкарö,
Нылö завод, нылö вөр.

Челад вон кывзö
Быд сыланкывсö...
Школаын радио ем.
Сысаң вынсалö,
Чожжык велалö,
Челадлөн жүгмö жүр вем.

Кывзöны рытөн,
Көр асывбытөн.
Кылö-бажитö Москва:
Нужлалö орсö,
Сылö быд торсö,
Баснисö кистö, кыз ва.

— дорам олансö...

— Тыртам быд плансö...

— Заптам ударно вөр, һаһ,

Етаһ, вот горөн

Радио корö.

Кывзы-жö, кывзы те, Ваһ.

Кинез оз тöдö?

Кин тöдны мөдö?

Мыҗ сетщöм радио, мыҗ?

Колö велöтны,

Шучкөп виҙөтны.

Враг мед ез бөбөт, ез кыҗ.

Вон велөтисыс.

Мытчалö киеис

Челадлö быдкод-торок:

Талунһа-луно

Школаын муно

Радио жылис урок.

Радио кылö

Ылынса-ылö.

Радио сизö гөгөр:

Каррезсаһ карö,

Вил кудымкарö,

Һылö завод, һылö вөр.

Иву-Степко.

КОЛУЛӨН ЈУАГОМ.

Размөд-һи кыліс учітік Колу, кыз Ваһу воныс кастылө төдтөм кыв „метрічество„. Колу јурокын токо сіја і дума: мыј сіја сетщөмыс, мыј чужөма. мыјөн сіјө сојоны?

— Јуала талун Ваһуліс, вісталас-ед,-шуіс аслыс Колу.

Локтіс рыт. Ваһу пукгіс уроккес велөтны, Колу сы дынө, јуалө: „Ваһу, вістав меным, мыј сіја „метрічество,“ мыј чужөма?

Герөмтчіс Ваһу.

— Һе „метрічество,“ а өлектрічество. Окота-кө төдны-вістала. өлектрічество-ета ыжыт вын. Сіјөн ужалөны ыжыт машинаез, быдса фабрикаез, завод-дез. өлектрічество сетө бі заводдезлө, городдезлө. Кудымкарын мјан сіз-жө сотчө өлектрічество. Шогмө өлектрічество өлектріческөј станціјаезлөн. Сетчін емөс нагвадъ машинаез, көднја і сетөны өлектрічество. Станціјасаһ проволочкаез куһа іһдөны өлектрічество кытчө колө.

— Кутны проволочка, кыт мунө өлектрічество, оз туй. Мортөс сек-жө віјас сіјөн і проволочкасө катөны сетщөм суһісөн, көда пыр өлектрічество оз вермы петны.

Колу пукалө өмсө остөм да кывзө.

— Һетоко станціјаезлөн шогмө өлектрічество. Сіја ем быдлаын. Вірдалөм те чајтан мыј сетщөмыс? Сіја сіз-жө өлектрічество, көда уна чукөртчө јенө-жын гажа луннезө.

— Јурсіјат тенат сіз-жө ем өлектрічество.

Колу кватітіс јурсө кіезнас.

— Но ме, бата, теныт ог веріт. Кыз сіја менам јурсіө сурас? Свіутчө Колу.

Ме часөт мыјкө кера і те пондан верітны меным,—шуіс Ваһу.

— Мам вај-жӧ сынансӧ.

Богтис сынан, поснѣтѣка лѣтис гумага, пуктис пызан вылӧ.

— Ӧнѣ вѣжӧт.

Перво бура сыналіс јургисӧ, вӧліс вајӧтис сынансӧ бумага дынас. Кышӧпӧн токо, ӧтамӧднысӧ ӧчалӧмӧн лебтисисӧ гумажкаез і макагисӧ сынан бердӧ, вѣжисӧ њѣдыр і угисӧ бӧр. Раз мӧд керіс сѣз Вању.

Ного ӧнѣ ме кера,—шуис Колу.

Воныс моз-жӧ размӧд керіс. Вању вѣсталис: Ӧлектрїчествоыс јургисѣт грудѣтчӧ сынан вылас і лебтӧ гумажкаезсӧ. А ӧнѣ ешӧ ӧтїкӧ мытчала.

Богтис Вању кањӧс, бѣ кусӧтис, коріс Колуӧс дынас.

Вѣжӧт, кыз бѣез пондасӧ четчавны кањ гӧнсис.

Ачыс малалӧ кањсӧ. Чажӧтны токо пондїсӧ кањ гӧнїс бѣчїррез четчавны ӧт-мӧдӧрӧ.

— Ета сѣжӧ ӧлектрїчество,—шуис Вању,

— Уна-бы ешӧ вѣстали ме теныт ӧлектрїчество јыліс, да он ешӧ те вежӧрт быдӧссӧ, учӧтӧв ешӧ.

— Ашын школаас летча да быдӧс чѣлабыслӧ вѣстала,—думажтӧ водїкас Колу.

Куз ој вӧтасӧ сїја ӧлектрїчество јыліс...

КОҢОККЕЗӨН

Чывскöны коңоккез,

Гигиҥ-гогиҥ

Шогмö сер:

Шупкö асгис коккез

Мижан Ваҥа

Пиоҥер.

Јы вылö вон кајöм,

Шуч гиҗлалö

Јҥва шöр:

Лебзö мунö сајас,

Сегга талаҥ

Локтö сöр.

Етаз лунис-лунö

Быдмö Ваҥа

Учöт јорт!

Озлан чожа мунö,

Јонмö сija,

Кыз виль морт.

ЛАМПАЕЗ ВЫЛЫН

Пел озын төлыс ылы, орсө...
Лампае менам-визыв вөв.
Ыскөвта-лыжа кызі нөв,
Ме лебча... Кола керөс дорсө.
Лолала кокыта. Бергалө
Кымөрөн ме гөгөр лым бус.
Чужөмө өзжө? өм сералө.
Сөлөм некөр менам оз кус.
Ми пыр ыслагам рытјав кадө,
Өддөнжык ветлө секи вір.
Буражык јур ужалө гажөн
I сінө сотчө кыз бічир.
Керөс дор уна ысласөны
Отырыс каяө-леңчө пыр.
Лампаез бура лым содтөны.
Горалө вөр ва сажын дыр.

М. Лыхачов.

ПІОНЕРРЕЗ, ШКОЛЬНИККЕЗ!

„Бічірок“ журнал лезоё тїан понда.

„Бічірок“ журнал мытчалё ойнаоа олём ужаліе овїрліе, мытчалё гіганскёј стројка кыҕбыдсөн СССР-іе сіз і мїан Комі-Округіе.

“Бічірок,, мытчалё, кыҕ колё пессыны классовёј врагкёт-кулаччокёт, быд чужёма оппортуныссезкёт, пеггё большевітскёј темппеа понда быд фронт вылын, сордернованно да ударнычество понда, бура велётчём да полїтехнїзм понда школаын.

Мед “Бічірок,, вёлі буржык, колё Гїжны сетчё быдённытлё,—кыҕ школа пыртё оланё ВКП(б) ЦК ліс постановлельно, кыҕ мунё велётчём да полїтехнїзаціја, кыҕ велётчїкё школьніккез отсалёны колхозлё хозајственнёј да полїтїескёј кампанїаез уҕын, і кыҕ піонеррез органїзујтёны быдёс етё ужсё

**Быдённыт сузётё да лыддётё чөлөд
журнал “БІЧІРОК“.**

ден 30 ур.

цена 30 коп.

г. Кудымкар, тип урал-
полиграфтреста,
Заказ №264 Окр.
лит № 1149,
Тираж 2000
1932 г.